

Q&A: Yhdistysten vuosikokoukset koronaviruksen aiheuttamissa poikkeusoloissa

21.4.2020 Patrik Metsätähti

Kertausta edelliseen

- Suositus: kokouksia lykätään, jollei mahdollista pitää niitä etäyhteysin.
- Etäosallistuminen yhdistyslain mukaan sallittua vain, mikäli tästä on yhdistyksen säännöissä määräys.
- Yhdistyksen kokouksella oltava aika ja paikka, johon jäsenet voivat tulla päätösvaltaa käyttämään.
- Vaihtoehtoja kokouksen lykkäämiselle:
 - Sovitaan, että kaikki osallistuvat etänä.
 - Yksimielinen päätöksenteko ilman kokousta.

Tilannepäivitys

- Kokoontumisrajoituksia jatkettu kuukaudella 13.5.2020 saakka.
- Valmisteilla poikkeamislaki (HE 45/2020 vp)
 - Yhdistyksen kokous voidaan järjestää syyskuun 2020 loppuun mennessä, vaikka laissa tai yhdistyksen säännöissä määrätään tiukemmasta määräajasta.
 - Yhdistyksen hallitus voi sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa. Saman asiamiehen edustamien jäsenten tai valtuutettujen yhteenlaskettu äänimäärä on enintään kymmenesosa kokouksessa edustettujen jäsenten tai valtuutettujen yhteenlasketusta äänimäärästä.
 - Yhdistyksen hallitus voi sallia jäsenille etäosallistumisen lakiin ja sääntöihin perustuvien rajoitusten estämättä tietyin edellytyksin.

Kysymykset, kokouksen lykkääminen

Kuinka pitkälle kokousta voi lykätä?

- **Väliaikainen poikkeamislaki:** Yhdistyksen kokous voidaan järjestää syyskuun 2020 loppuun mennessä, vaikka laissa tai säännöissä määrätään tiukemmasta määräajasta.
- Jos yhdistyksen kokous on jo ehditty siirtää vielä myöhemmäksi, ei kokousta tarvitse aikaistaa.
- **HE 45/2020:** Poikkeus ei koske niitä yhdistyksiä, jotka ovat jo siirtäneet tavallisesti kevätkokouksessa päätettävät asiat syksyn 2020 yhdistyksen kokouksen päätettäväksi.
- Poikkeamislaki voimassa 30.9.2020 asti.

Tilinpäätöksen/tilintarkastuksen lykkääminen?

- **Väliaikainen poikkeamislaki:** Aikaisintaan 30 päivänä marraskuuta 2019 ja viimeistään 29 päivänä helmikuuta 2020 päättyneen tilikauden tilinpäätös ja toimintakertomus on laadittava viimeistään 30 päivänä kesäkuuta 2020.
- **TTL:** tilinpäätös ja toimintakertomus on annettava tilintarkastajalle viimeistään kuukautta ennen tilinpäätöksen vahvistavaa yhdistyksen kokousta. Tilintarkastajan on luovutettava tilintarkastuskertomus yhdistyksen hallitukselle viimeistään kaksi viikkoa ennen sitä kokousta, jossa tilinpäätös on esitettävä vahvistettavaksi.
- **HE 45/2020:** Kokousten määräajan lykkäyksestä seuraa, että tilintarkastuksen suorittamisen ja tilinpäätöksen rekisteröinnin määräajat siirtyvät vastaavasti.

Kun kokousta siirretään aiemmin ilmoitetusta ajankohdasta, millaista ilmoitusta uudesta ajankohdasta edellytetään? Pitääkö materiaali toimittaa uudelleen?

- YhdL 24 §: Yhdistyksen kokous on kutsuttava koolle siten kuin säännöissä on määrätty.
- Kokouksen lykkääminen/siirtäminen = kokouksen peruuttaminen ja uuden kokouksen koolle kutsuminen.
- Kokouskutsussa mainittava: aika, paikka, mahdollisuus etäosallistumiseen (jos on) sekä 23 §:ssä mainitut ja niihin verrattavat asiat.

Miten lykkäämisestä ilmoitetaan?

- Tavoitteena jäsenten mahdollisimman kattava tiedottaminen.
- Suositus: samoin välinein kuin kokouskutsu toimitetaan.
- Hallituksen harkittava onko esim. lehti-ilmoitus tarkoituksenmukainen.

Jos jäsenet eivät hyväksy kokouksen lykkäämistä?

- **YhdL 20.2 §:** Yhdistyksen ylimääräinen kokous on pidettävä, kun yhdistyksen kokous niin päättää tai hallitus katsoo siihen olevan aihetta taikka vähintään yksi kymmenesosa yhdistyksen äänioikeutetuista jäsenistä sitä ilmoittamansa asian käsittelyä varten vaatii.
- Yhdistyksen säännöissä voidaan määrätä pienemmästä vähemmistöstä, liitoissa myös suuremmasta.
- Vaatimus kokouksen pitämisestä on esitettävä kirjallisesti yhdistyksen hallitukselle. Hallituksen on viipymättä vaatimuksen saatuaan kutsuttava kokous koolle. Jollei kokousta ole kutsuttu koolle tai vaatimusta ole voitu esittää hallitukselle, aluehallintoviraston tulee kokouksen pitämistä vaatineen jäsenen hakemuksesta oikeuttaa hakija kutsumaan kokous koolle yhdistyksen kustannuksella tai velvoittaa hallitus siihen sakon uhalla.
- **HE 45/2020** Sama määräaika koskee yhdistyslain 20 §:n 2 momentissa tarkoitettua yhdistyksen kokousta.

Jos kevätkokous on myös henkilövalintakokous (puheenjohtajan valinta ja osa hallituksen jäsenistä), niin onko nykyinen hallitus toimintavaltainen kokouksen järjestämiseen asti?

- **YhdL 35 § 1. mom:** Yhdistyksellä on oltava hallitus, johon kuuluu vähintään kolme jäsentä. Hallituksen on lain ja sääntöjen sekä yhdistyksen päätösten mukaan huolellisesti hoidettava yhdistyksen asioita. Hallituksen on huolehdittava siitä, että yhdistyksen kirjanpito on lainmukainen ja varainhoito on luotettavalla tavalla järjestetty. Hallitus edustaa yhdistystä.
- **KKO 2010:21:** ”Yhdistyksen asioiden hoitaminen voi vaatia, että yhdistyksellä on edustaja silloinkin, kun esimerkiksi kokousta uuden hallituksen valitsemiseksi ei ole vielä voitu järjestää vanhan hallituksen toimikauden päätyttyä. Tällaista tilannetta varten on yhdistysoikeutta koskevassa kirjallisuudessa puollettu näkemystä, että vanhan hallituksen toimikausi voisi vielä jatkua, kuitenkin toimivallan ollessa rajoitettu. Vanhan hallituksen ensisijaisena tehtävänä olisi huolehtia yhdistyksen kokouksen koolle kutsumisesta uuden hallituksen valitsemista varten.”

Jäsenmaksut?

- HE 45/2020 vp: Käytännössä useat yhdistykset ovat jatkaneet edellisenä vuonna vahvistetun jäsenmaksun perimistä tilanteen kokonaisarviointiin ja poikkeusoloihin perustuvalla hallituksen päätöksellä ilmoituksin, että maksut vahvistetaan myöhemmin yhdistyksen kokouksessa.

Kysymykset, etäosallistuminen

SOSTE

Eikö kokouksen voi pitää vaikka säännöissä ei mainintaa etäkokouksesta?

HE 45/2020: Yhdistyslain 17 §:n 2 momentin ensimmäisestä virkkeestä ja 21 §:stä poiketen yhdistyksen hallitus voi sallia 17 §:n 2 momentissa tarkoitettun osallistumisen kokoukseen postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, vaikka tällaista menettelyä ei ole sallittu säännöissä ja vaikka yhdistys ei ole hyväksynyt tätä varten lain 30 §:ssä tarkoitettua äänestys- ja vaalijärjestystä.

Miten etäkokouksessa voidaan varmistaa kokouksen osallistujat ja jos joudutaan äänestämään, niin miten voidaan varmistaa, että äänestyksessä äänen antaa vain äänioikeutetut?

- **YhdL 17.2** : Säännöissä voidaan määrätä, että kokoukseen voidaan säännöissä mainituilla edellytyksillä osallistua myös postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla kokouksen aikana tai ennen kokousta. Tällöin osallistumisoikeus ja ääntenlaskennan oikeellisuus on voitava selvittää tavallisessa yhdistyksen kokouksessa noudatettaviin menettelyihin verrattavalla tavalla.
- **YhdL 30 §**: Jos yhdistyksen päätösvaltaa käytetään erillisissä äänestystilaisuuksissa, postitse taikka tietoliikenneyhteyden tai muun teknisen apuvälineen avulla, yhdistyksen on hyväksyttävä tätä varten äänestys- ja vaalijärjestys, johon on otettava tarvittavat äänestystä ja vaalia koskevat tämän lain säännöksiä ja yhdistyksen sääntöjä täydentävät määräykset.

Miten taataan esim. etäyhteydellä, että kaikki halukkaat voivat osallistua tasavertaisesti?

- Etäosallistuminen ainoastaan vaihtoehtoinen osallistumistapa.
- HE 45/2020: Yhdistyslain 25 §:n 1 momentista ja säännöistä poiketen hallituksen päätöksellä voidaan sallia, että asiamies voi edustaa yhtä tai useampaa jäsentä yhdistyksen kokouksessa.

Kiitos!

Patrik Metsätähti

Lakimies

040 938 3454, patrik.metsatahti@soste.fi

Yliopistonkatu 5, 00100 Helsinki

SOSTE Suomen sosiaali ja terveys ry.

SOSTE